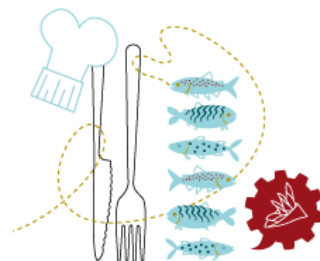

Vår saksbehandler: Benedicte Helgesen Bergsenseng

Vår dato:
07.10.2015
Vårreferanse
:
2015/32

Deres dato:

Deres
referanse:

Restaurant- og matfag

Referat fra rådsmøte nr. 4/2015

Dato: 03.09.15

Tid: 09:00 – 15:00

Sted: Utdanningsdirektoratet

Tilstede:	Fra arbeidsgiversiden:	Fra arbeidstakersiden:
	Espen Lynghaug (NHO Mat og Landbruk)	Merete Helland (NNN)
	Gunnar Bakke (NHO Mat og Drikke)	Bjørn Johansen (NNN)
	John Magne Larsen (KS)	Frank Schistad (Fellesforbundet)
	-	-
	Skolesiden/utdanningsmyndigheter:	Elevorganisasjonen:
	Terje Moen (vara, Skolenes landsforbund)	
	Inger Jorun Åsbø (vara, KS)	Utdanningsdirektoratet:
	Helga Hjeltnes (vara, Utdanningsforbundet)	Benedicte Bergsenseng (rådssekretær)
	Geir Rune Larsen (Utdanningsforbundet)	
Forfall:	Eddy Kjær (vara ikke tilstede, NHO Reiseliv)	
	Margareth Skogstad (vara tilstede, Utdanningsforbundet)	
	Erna Hamrum (vara tilstede, Skolenes landsforbund)	
	Arild Løvaas (vara ikke tilstede, YS, Delta)	
	Kristin Bergundhaugen (vara til stede, KS)	
	Chris Dani Nenningsland (EO)	

Dagsorden:

- 27.4.2015 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 28.4.2015 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 3/2015
- 29.4.2015 Høringer
- 30.4.2015 Møte om utprøving av økt innflytelse på læreplaner Vg3
- 31.4.2015 Møte mellom FRRM og FRTIP om industriteknologifaget
- 32.4.2015 Gjennomgang av tilbudsstrukturen og utviklingsredegjørelse
- 33.4.2015 Nyoppnevning av faglige råd 2016-2019
- 34.4.2015 Møteplan våren 2016
- 35.4.2015 Orienteringssaker
- 36.4.2015 Eventuelt

27.4.2015 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Godkjennes

28.4.2015 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 3/2015

Vedtak:

Godkjennes

29.4.2015 Høringer

- Høring – kryssløp fra Vg2 design og tekstil til Vg3 industrisømfaget

Utdanningsdirektoratet har sendt på høring forslag om kryssløp fra Vg2 design og tekstil til Vg3 industrisømfaget. Forslaget innebærer at elever som har tatt Vg2 design og tekstil kan tegne lærekontrakt i Vg3 industrisømfaget.

Vedtak:

Rådet avgir ikke høringsuttalelse

- Høring - NOU 2015: 8 Fremtidens skole - Fornyelse av fag og kompetanser

Utvalget som skulle utrede fremtidens kompetansebehov og innholdet i skolen, leverte sin innstilling, NOU 2015: 8 Fremtidens skole, til kunnskapsministeren 15. juni 2015. Kunnskapsdepartementet har sendt NOU 2015: 8 Fremtidens skole - Fornyelse av fag og kompetanser på høring

Leder innleder, og rådet diskuterer saken. Rådet ønsker å besvare høringen og påpeke at praktisk læring i skolen er viktig. Det er et problem at de praktiske og estetiske fagene er borte. Alle elever kan lære noe av disse fagene, og elevene får erfaring med at praktisk arbeid også er krevende. Espen Lynghaug og Terje Moen vil lage et utkast til besvarelse som sendes til godkjenning i rådet. De oppfordrer også alle til å ta med seg disse innspillene til egen organisasjon.

Vedtak:

Rådet etablerer en arbeidsgruppe som lager et utkast til høringsuttalelse. Utkastet godkjennes i rådet.

30.4.2015 Møte om utprøving av økt innflytelse på læreplaner Vg3

De fire faglige rådene som deltar i piloten om økt innflytelse på læreplaner Vg3 avholder et fellesmøte. Espen Lynghaug leder møtet og innleder om bakgrunnen for oppdraget og hva som har skjedd så langt. Hensikten med dette møtet er at de faglige rådene som deltar skal samordnes og snakke sammen. Det er "vedtakskompetansen" som skal og må utredes og utprøves i piloten. Det er derfor viktig for rådene å gjennomføre piloten på en slik måte at dette utprøves. Det å gjennomføre en eller flere endringer av læreplaner er derfor et redskap i å utvikle forslag til rutiner og prosedyrer for at rådene kan arbeide som besluttsende organer, det vil si vedtakskompetanse. Det er hvordan vedtakskompetansen skal forvaltes rådene vil fokusere på i sine rapporter etter at piloten er gjennomført.

Piloten skal i utgangspunktet være ut rådernes oppnevningssperiode, og Lynghaug påpeker videre at tidsplanen for oppdraget ikke henger sammen. Piloten må videreføres i tid slik at endringer som kommer i forbindelse med gjennomgang av tilbudsstrukturen blir inkludert. Lynghaug stiller også spørsmål ved hvorvidt denne prosessen leder til avgjørende innflytelse.

Jørgen Leegård påpeker at de fire faglige rådene må få sendt et brev til KD om at det skal etableres et system for innflytelse for de fire faglige rådene. Brevet til KD er allerede varslet.

De fire faglige rådene gjennomgår status for arbeidet med læreplaner på Vg3-nivå. Faglig råd for restaurant- og matfag (FRRM) hadde i utgangspunktet ingen planer om læreplanendringer, men ga en prinsipiell uttalelse på at det er rådet som skal bestemme innholdet i læreplanene fra Vg1-Vg3. Som en oppfølging av utviklingsredegjørelsen for 2013-2014, har rådet nå likevel levert en

læreplansøknad som berører alle 12 lærefag i utdanningsprogrammet. Utdanningsdirektoratet ga tilbakemelding på søknaden at rådet måtte begrunne og dokumentere endringsforslaget. Søknaden er nå sendt.

Faglig råd for elektrofag (RFEL) har etablert to arbeidsgrupper om avgjørende innflytelse på Vg3. De ser på automatiseringsfaget og energioperatørfaget. Rådet vil opprette læreplangrupper og sikter på å ta kontakt med Udir når dette foreligger. Rådet vil gå de formelle gangene som kreves, og følger retningslinjer for hvordan læreplangrupper skal se ut. Rådet påpeker at endringer i Vg3 får konsekvenser for Vg2 og Vg1. De stiller også spørsmål ved hva læreplanendringene vil bety av endringer for prøvenemndene. Hvis piloten er vellykket, vil dette være den raskeste læreplanutviklingen som har skjedd.

Faglig råd for teknikk og industriell produksjon (FRTIP) vurderer behov for endring i læreplaner i to bilfag. Rådet har flere ting på gang, blant annet forsøk med Vg2 om plast og kompositt. Leder i rådet påpeker at rådene må utvikle et felles system med kriterier. Alle råd bør operere etter like prinsipper, og piloten må handle om å utvikle et nytt system for læreplanendringer.

Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk (FRBA) har hovedfokus på gjennomgang av tilbudsstrukturen. Her er utgangspunktet behovet i arbeidslivet, og hvilke endringer dette får for enkeltfag. Hvis utdanningen ikke er tilpasset arbeidslivet, legges de ned. Rådet vil gjøre denne prosessen før de starter å endre læreplanene. Rådet vil trolig endre tømmerfagene.

De fire faglige rådene vil be KD om utsettelse av utprøvingen slik at endringer som kommer i forbindelse med gjennomgangen av tilbudsstrukturen kan inkluderes. Rådene etterlyser også svar fra Utdanningsdirektoratet om hvorvidt nyoppnevningen i rådene skal utsettes.

Ledere og nestledere i rådene samles mot slutten for et felles møte.

Vedtak:

De fire faglige rådene vil be om en videreføring av pilotperioden.

31.4.2015 Møte mellom FRRM og FRTIP om industriteknologifaget

FRRM har bedt om møte med FRTIP for å diskutere Vg2 industriteknologifaget. Leder i FRRM innleder om bakgrunnen for saken. Rådet har i utviklingsredegjørelsen for 2013-2014 diskutert utfordringer i Vg2 matfag. Matindustrien har et økende behov for teknisk kompetanse, og rekrutterer i stor grad fra utdanningsprogrammet TIP og særlig produksjonsteknikkerfaget. Samtidig tilbakemelder bransjen at de har behov for medarbeider som både kan reparere og produsere, altså er det behov for kompetanse om både mat og teknologi.

Rådet har etablert en arbeidsgruppe som har sett på problemstillinger innen matfag. Espen Lynghaug redegjør for gruppas forslag om mulighet for fordypning i Vg2 industriteknologi etter produkt, for eksempel mat, kompositt og olje. FRRM foreslår å for eksempel dele undervisningen i Vg2 industriteknologi i 60-70 % teknologi, 30% fordypning i aktuelle industrier, som mat treteknikk, olje/kjemi osv. Elever som velger denne retningen vil ende i et fagbrev produksjonsteknikker. FRRM ønsker å drøfte denne problemstillingen med FRTIP.

De to rådene diskuterer saken. Hvordan utnytte synergier mellom utdanningsprogrammene? Enkelte skoler har forsøk med Vg2 matfag og industriteknologi. Kjemiprosessfaget er også i stor grad lik industriell matproduksjon. I Kongsberg har de et lignende forsøk med et eget Vg2-løp for kompositt. Representanter fra FRTIP påpeker at fordypningen i Vg2 industriteknologi gjøres i dag i bedrift. Skolen har ikke utstyr og er ikke et egnet sted for å produsere. På skolen lærer elevene det de ikke kan lære i bedrift. Elever som velger en annen bransje på Vg3 enn de gjør i en fordypningsmodul på Vg2 vil være en utfordring. Bransjen etterspør både spesialisering og bredde i kompetansen til elevene. En lokal og regional tilpassing vil bevisstgjøre elevene om hvilke muligheter de har. Enkelte skoler kan tilby fordypninger ettersom hva det lokale næringslivet har behov for.

FRTIP vil diskutere saken videre, og kontakter FRRM for eventuell videre oppfølging.

Vedtak:

FRTIP tar med deg FRRMs innspill og vil diskutere saken videre. FRTIP kontakter FRRM for videre oppfølging.

32.4.2015 Gjennomgang av tilbudsstrukturen og utviklingsredegjørelsen

Rådet har invitert Asgeir Skålholt fra NIFU for en diskusjon om hovedutfordringene innen utdanningsprogrammet. Skålholt går igjennom kunnskapsgrunnlaget om utdanningsprogrammet fra NIFU-rapporten «Yrkesfag under press». Restaurant- og matfag er i en mellomposisjon når det gjelder verdsetting i arbeidslivet, og det er forskjeller i bransjene.

Det har vært en negativ utvikling i søking til utdanningsprogrammet, og særlig Vg2. Utdanningsprogrammet har lavest andel gjennomføring. Flere yrkesfag har bedre gjennomføring enn det karakterene skulle tilsi, men dette finner vi ikke i restaurant- og matfag. Hvorfor klarer ikke utdanningsprogrammet å få igjennom kandidater med svake karakterer? Videre er elevene på restaurant- og matfag er positive til skoleundervisningen, men får negative inntrykk fra praksisperioder i bedrift. Dette gjelder særlig Vg2 matfag.

I næringsmiddelindustrien er det få lærlinger, men flere voksne som tar fagbrev. Overnatting og serveringsbransjen har lavere fagarbeiderandel, men flere lærlinger. Begge bransjer bruker i stor grad ufaglært og utenlandsk arbeidskraft. Skålholt lister opp flere utfordringer i utdanningsprogrammet. Hvorfor tilbakemelder bransjen behov for faglært arbeidskraft samtidig som mange elever ikke får lærekontrakt? Er det på grunn av for få og for svake søkere? Gjør de med fagbrev det samme som de som ikke har fagbrev?

Rådets to arbeidsgrupper har laget utkast til besvarelse på utviklingsredegjørelse for 2015-2016 del 1. Her har de gått igjennom alle lærefag i utdanningsprogrammet, og besvart en rekke spørsmål på hvorvidt fagene er relevante. Rådet går igjennom utkastet, og er enige i at lærefagene er relevante. Unntaket er sjømatproduksjon, som bør integreres med industriell matproduksjon. Rådet er enig i at hovedutfordringene i utdanningsprogrammet ligger på Vg2-nivå.

For å fortsette arbeidet med utviklingsredegjørelsen del 2 som har frist i april 2016, vil rådet videreføre de to arbeidsgruppene. Hensikten er at arbeidsgruppen skal kunne bistå rådet i vurderingen om behov for endringer i tilbudsstrukturen.

Vedtak:

Rådet ferdigstiller utviklingsredegjørelsen del 1. Rådet viderefører de to arbeidsgruppene fram til del 2 av utviklingsredegjørelsen er levert.

33.4.2015 Nyoppnevning av faglige råd

Sekretariatet viser til vedtak fra SRY-møte 11.06.2015 til sak om oppnevning av faglige råd 2016-2019. SRY ber de faglige rådene drøfte en rekke spørsmål om hvor godt rådsarbeidet har fungert i denne oppnevningsperioden og behov for endringer i perioden som kommer. Saken fremmes i SRY sammen med rådens innspill i oktober.

Rådet diskuterer særlig fire forhold:

1) Mandatet må endres slik at rådene får avgjørende innflytelse på læreplanene fra Vg1-Vg3

Det faglige rådet mener at mandatet til rådene må endres. Det er de faglige rådene som har legitimitet til å bestemme over læreplanene på de yrkesfaglige utdanningsprogram. Dermed må rådene også få avgjørende innflytelse på læreplanene fra Vg1 til og med Vg3. Rådet vil ta med erfaringer fra utprøvingen om økt innflytelse på læreplaner på Vg3-nivå inn i det nye mandatet.

2) Videreføre utviklingsredegjørelser, men én gang i oppnevningsperioden

I løpet av denne oppnevningsperioden vil de faglige rådene levere to utviklingsredegjørelser. Dette har vært et ressurskrevende arbeid fordi det er første gang rådene gjør dette og fordi utviklingsredegjørelsene for 2015-2016 skal ses i sammenheng med gjennomgangen av tilbudsstrukturen. Rådet mener likevel at arbeidet med utviklingsredegjørelsene har vært nyttig. Utviklingsredegjørelsene bør framover være en pulsmåling på utvikling i fagene og i bransjen. Dette trenger ikke å være et ressurskrevende arbeid. Rådet mener det er tilstrekkelig med én utviklingsredegjørelse i løpet av oppnevningsperioden, og at denne ferdigstilles mot slutten av

perioden. Slik vil redegjørelsen overleveres det nye faglige rådet, som vil ha et godt grunnlag for å vurdere behov for videreutviklinger innen utdanningsprogrammet. Videre bør redegjørelsene fra de faglige rådene i større grad være forskningsbaserte. Rådet ber om mer ressurser satt av til forskning på det enkelte utdanningsprogram. Slik vil rådene kunne basere sine utviklingsredegjørelser på forskning.

3) Behov for å klargjøre roller og ansvar knyttet til fellesmøtene

Det faglige rådet mener det er behov for å klargjøre roller og ansvar for fellesmøtene mellom SRY og ledere og nestledere i faglige råd. Fellesmøtene må være en felles plattform for dialog mellom SRY og de faglige rådene. SRY og de faglige rådene må derfor også ta ansvar for å utvikle dagsorden og lede fellesmøtene. Roller og ansvar for fellesmøtene må klargjøres i retningslinjene for partssamarbeidet.

4) Ressursbehov

Representanter fra lærerorganisasjonene og KS har problemer med ressursbruk til rådsarbeidet. Det er stor variasjon i om disse representantene får bruke arbeidstid til å arbeide med det faglige rådet. Flere arbeider med rådet på fritiden, og dette er ikke en hensiktsmessig organisering. Rådet ber om at ressursbehov til rådsmedlemmene klargjøres.

Vedtak:

Rådet vil sende innspill til SRY basert på diskusjonen ovenfor. Saken sendes på høringsrunde til rådet.

34.4.2015 Møteplan våren 2016

Rådet er enig i følgende møteplan for våren 2016

Møte 1: 4. februar.

Møte 2: 11. april.

Møte 3: 15. juni.

Vedtak:

Rådet setter en møteplan for våren 2016

35.4.2015 Orienteringssaker

- Orientering fra Udir
 - o Status om yrkesfaglige utvalg.

Utvalgene er nå komplett, og medlemslisten er tilgjengelig under fanen «Tilbudsstruktur» på fagligerad.no. Utvalgene gjennomførte sine første møter i uke 34. Utdanningsdirektoratet sikter på å legge ut mer informasjon om møtene i de yrkesfaglige utvalgene på denne nettsiden.

- Orientering fra rådsmedlemmer
 - o Innspill til NOU om karriereveiledning

AU har på vegne av rådet sendt et innspill til NOU om karriereveiledning. I innspillet støttet rådet SRYs anbefaling i saken.

- Deltakelse på møter og konferanser
 - o Fellesmøtet 26. og 27.08.15 på Maarud gård

Leder orienterer om fellesmøtet. På møtet diskuterte deltakerne hva som ligger i begrepet verdsetting av lærefag i arbeidslivet. På dag to møttes representanter fra faglige råd og yrkesfaglige utvalg. Rådet orienterte om vårt arbeid med utviklingsredegjørelsen og våre to arbeidsgrupper.

- Flytskjema

Rådet ønsker at møteplan legges inn i flytskjema.

Forslag til vedtak:

Rådet tar sakene til orientering.

36.4.2015 Eventuelt

- SRYs beredskapsgruppe ber om innspill på lærlingsituasjon

SRY har etablert en beredskapsgruppe som skal vurdere lærlingsituasjonen hvert halvår, og komme med forslag til tiltak som evt bør iverksettes. Gruppen skal ha møte 7. oktober med sikte på å fremme en sak i SRY-møtet 29. oktober. Som grunnlag for arbeidet ønsker gruppa en «stemningsrapport» fra de faglige rådene om hvordan de vurderer lærlingsituasjonen for sine fag.

Rådet diskuterer saken kort. Bransjene som rekrutterer faglært arbeidskraft fra utdanningsprogrammet er i mindre grad konjunkturavhengig. Det er ikke store variasjoner fra år til år innen våre fag. Samtidig er det en utfordring innen baker- og konditorbransjen at de ikke tar inn nok lærlinger. Rådet spiller dette inn til arbeidsgruppen.

-Invitasjon til FEED-konferanse på Næringslivets hus. 12. november.

Rådet vil sende to representanter til konferansen. Dette er Helga Hjeltnes og John Magne Larsen.